

Opetus- ja kulttuuriministeriö
Hallitusneuvos Maiju Tuominen
maiju.tuominen@minedu.fi

Lausunto 24.8.2011

Lausuntopyyntöne 21.7.2011, OKM2011-00250

Ammattipätevyysdirektiivin (2005/36/EY) uudistamista koskeva vihreä kirja

Suomen Arkkitehtiliitto SAFA n jäsenenä on yli 3100 yliopistotutkinnon suorittanutta arkkitehtia, mikä on noin 80 % kaikista Suomen arkkitehteista. Arkkitehtiliitossa on arkkitehtien liikkuvuus Euroopan Unionin alueella realisoitunut viimeisinä vuosina ulkomaalaisten ja ulkomailla tutkintonsa suorittaneiden jäsenhakemusten kasvavana määränä. Pelkästään vuonna 2010 noin joka viides jäsenhakemus oli ulkomaalaisen ja/tai ulkomailla tutkintonsa suorittaneen arkkitehdin tekemä.

Arkkitehtiliitto on aktiivisesti seurannut ammattipätevyysdirektiivin toteutumista osallistumalla tarkkailijana European Network of Architects' Competent Authorities ENACAn (www.enaca.eu) toimintaan. Verkosto kokoontuu keskimäärin 3 kertaa vuodessa ja sen toimintaan osallistuvat suurin osa Unionin valtioiden arkkitehtiasioista vastaavista toimivaltaisista viranomaisista.

Toimivaltaiset viranomaiset

Kysymys 1: *Onko teillä huomautettavaa lähettävän jäsenvaltion ja vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten roolista?*

Vaikka arkkitehdin ammatti ei kaikissa Unionin maissa ole säännelty ammatti, tulisi Suomen Arkkitehtiliiton mielestä toimivaltaisten viranomaisten myös näissä maissa aktiivisesti huolehtia muualle Unionin alueelle työskentelemään pyrkivien kansalaistensa opastuksesta ja tiedotuksesta. Erityisesti siirryttäessä Unionin valtioihin, joissa ammatti on säännelty.

Arkkitehtiliiton näkemyksen mukaan em. toimivaltaisten viranomaisten tulisi vastaavasti myös tarjota opastusta ja tietoa muista Unionin valtioista maahan tuleville ammatin harjoittamisesta maassa, jossa arkkitehdin ammatti ei ole säännelty.

Eurooppalainen ammattikortti

Kysymys 2: *Oletteko yhtä mieltä siitä, että ammattikortista olisi seuraavia vaikutuksia kortin haltijan tavoitteiden mukaisesti?*

Suomen Arkkitehtiliiton mielestä esitys eurooppalaisesta ammattikortista on pääosiltaan kannatettava. Toteutuessaan ammattikortti helpottaisi liikkuvaa ammattilaista ja lisäisi

luottamusta erityisesti suhteessa kuluttajiin, muihin alan toimijoihin ja viranomaisiin. Maassa, jossa ammatti ei ole säännelty ja henkilön pätevyyttä/koulutusta ei ole mahdollista helposti tarkistaa, toimisi kortti kiistattomana osoituksena henkilön koulutuksen ja pätevyyden direktiivin mukaisesta tasosta. Suomessa esimerkiksi jo valmiiksi niukoilla resursseilla toimivat rakennusvalvontaviranomaiset hyötyisivät kortista, joka vapauttaisi heidät selvittämästä suunnittelijoiden koulutuksen yhä laajenevan kirjon verrannollisuutta kansalliseen vaatimustasoon.

Arkkitehtiliiton näkemyksenä on, että mahdollisen ammattikortin myöntäjän tulee aina olla toimivaltainen viranomaistaho, eikä palvelua voi ulkoistaa millekään muulle taholle. Viranomaisen veloitettaisiin myös julkaisemaan sähköistä listaa kortin omaavista henkilöistä. Tämä lisäisi kortin uskottavuutta, helpottaisi sen autenttisuuden tarkistamista ja vaikeuttaisi yrityksiä kortin väärentämiseksi.

Osittaisen pätevyyden periaate

Kysymys 3: *Katsotteko, että osittaisen pätevyyden periaatteen sekä sen soveltamista koskevien erityisehtojen sisällyttämisestä direktiiviin olisi merkittävää hyötyä?*

Suomen Arkkitehtiliitto kokee vahvasti, että osittaisen pätevyyden sisällyttäminen direktiiviin aiheuttaisi komission ajaman toimivuuden yksikertaisuuden ja läpinäkyvyyden sijasta päinvastoin vain hämmennystä ja sekaannusta, erityisesti kuluttajien keskuudessa. Joihinkin harvoin erityistapauksiin ja ammatteihin soveltuvaa osittaisen pätevyyden käsitettä tulee soveltaa tapauskohtaisesti kuten tähänkin asti.

Arkkitehtien osalta osittaisen pätevyyden käsite on Arkkitehtiliiton mielestä mahdoton.

Arkkitehdit

Kysymys 22: *Kumpaa edellä mainituista vaihtoehdoista kannatatte?*

Vaihtoehto 1: *Nykyisen vähintään neljän vuoden akateemisia opintoja koskevan vaatimuksen säilyttäminen ennallaan.*

Vaihtoehto 2: *Nykyisen vähintään neljän vuoden akateemisia opintoja koskevan vaatimuksen täydentäminen kahden vuoden mittaisella ammattiin liittyvien tehtävien hoitamisella. Vaihtoehtoisesti arkkitehdit voisivat saada pätevyyteensä automaattisesti tunnustettua myös viiden vuoden akateemisten opintojen ja niitä täydentävän vuoden mittaisen ammattiin liittyvien tehtävien hoitamisen jälkeen.*

Arkkitehtiliiton mielestä arkkitehtien koulutuksen keston minimivaatimus direktiivissä tulee nostaa nykyisestä neljästä (4) viiteen (5) vuoteen. Koulutusvaatimuksen lisäksi direktiiviin tulee asettaa myös kaikkia koskeva vaatimus vähintään kahden (2) vuoden pituisesta harjoitteluajasta. Tämä on erittäin perusteltua, kun 5 + 2 malli on jo vakiintunut, yleinen kansainvälinen minimivaatimustaso. Arkkitehdin ammatille asetetut vaatimukset ja vastuut ovat sitten aikaisemman arkkitehtidirektiivin voimaantulon (1985/358/ETY) kasvaneet merkittävästi. Myös arkkitehtikoulutuksen vähimmäiskeston ja pakollisen harjoitteluajan tulee heijastaa tätä muuttunutta tilannetta.

Vihreässä kirjassa esitetyistä kahdesta vaihtoehdosta Suomen Arkkitehtiliitto kannattaa vaihtoehtoa 2, vaikka on vahvasti sitä mieltä, että yhden vuoden akateemisia ammattiopintoja ei voida korvata vuoden ammattikokemuksella. (Vaihtoehdossa 2 esitetyt minivaatimukset koulutukselle ja harjoittelulle 4+2 / 5+1.)

Helsingissä 24.8.2011

Rainer Mahlamäki
puheenjohtaja

Esko Rautiola
varapuheenjohtaja